

ראש השנה דף כו.

משנה - ת"ק - כל השופרות כשרין חוץ משל פרה (של פרה הוי קרן ולא שופר)

ר' יוסי - שופר של פרה נמי כשר (שכל השופרות נקראו קרן, שנא' במשוך בקרן היובל)

גמרא - באמת לכ"ע כל השופרות נקראו קרן, דכתיב במשוך בקרן היובל, ולכ"ע כל השופרות נקראו שופר ונקראו קרן, חוץ משל פרה, שלת"ק נקרא קרן ולא שופר, ולר' יוסי פרה נמי נקרא שופר (וצריך שופר דכתיב שופר ביו"כ של יובל, וגמרינן ראש השנה מיום כפור).

ר' יוסי	ת"ק	
קרן דפרה קרן אקרי ועוד שופר אקרי, וכדלהלן:	קרן דפרה קרן איקרי, שופר לא אקרי	"בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו"
מאי שור פר, משופר וא"כ פרה נמי אקרי שופר	כרב מתנה, מאי שור פר, שהוא גדול כפר **	"ותיטב לה' משור פר"

**דהיינו שור בן יומו קרוי שור, ובבריאת העולם השור נברא בקומתו, וכמו שדרשינן מהפסוק דשור של מעשה בראשית היה גדול כפר, ופר בן שלש שנים.

למה אין הכהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים?	רב חסדא - לפי שאין קטיגור נעשה סניגור
ולמה מביא מדם הפר?	הואיל ואשתני לדם, ואין מראית הפר ניכר
והא איכא ארון וכפורת וכרוב?	האיסור על האדם שהוא חטא שלא יקריב
והא האדם מביא הכף והמחתה לקדש הקדשים?	אין האיסור על האדם להקריב, אלא להתנאה בו
והא איכא בגדי זהב מבחוץ?	האיסור דוקא בפנים
א"כ קשה לעולא אמאי אמר שאין תוקעין בשופר של פרה משום אין קטיגור נעשה סניגור, הא שופר מבחוץ?	כיון דלזכרון קא אתי, הוי כבגדי כהן גדול שלפנים

עולא מפרש המחלוקת ת"ק ור' יוסי בתרתי:

ת"ק - אין תוקעין בשופר של פרה	ר' יוסי - תוקעין בשופר של פרה
חדא - משום שאין קטיגור נעשה סניגור	ה"מ בפנים, אבל בחוץ אין אומרים 'אין קטיגור...'
ועוד - מפני שהוא קרן ואינו שופר	כל השופרות נמי איקרי קרן (ושל פרה נמי נקרא שופר וכנ"ל)

אביי מפרש המחלוקת ת"ק ור' יוסי בתרתי:

ת"ק - אין תוקעין בשופר של פרה	ר' יוסי - תוקעין בשופר של פרה
חדא - שופר אמר רחמנא ולא ב' וג' שופרות וכיון דקאי גילדי גילדי מתחזי כב' וג' שופרות	כיון דמתברי אהדדי חד הוא
ועוד - מפני שהוא קרן ואינו שופר	כל השופרות נמי איקרי קרן (ושל פרה נמי נקרא שופר וכנ"ל)

ראש השנה דף כו. כו:

רבי עקיבא	יובלא לישנא דדכרא (איל) הוא	כשהלכתי לערביא, היו קורין לדכרא (איל) יובלא
רבי עקיבא	בגליא קורין לנדה גלמודה	גמולה דא (מובדלת היא) מבעלה
רבי עקיבא	באפריקי קורין למעה קשיטה	נפק"מ לפרושי "מאה קשיטה" בתורה, היינו מאה דנקי (מעות)
רבי	בכרכי הים היו קורין למכירה כירה	נפק"מ לפרושי "בקברי אשר כריתי לי" היינו שקנה אותה
רשב"ל	בתחום קן נשרייה היו קורין לכלה נינפי, ולתרנגול שכוי	כלה נינפי - "יפה נוף משוש כל הארץ" תרנגול שכוי - "מי נתן לשכוי בינה" - זה תרנגול
לוי	איקלע לארץ שאתא גברא לקמיה ואמר ליה קבען פלניא, ולא ידע מאי קבען	בבית מדרש אמר ליה שקבען זה גזלן
רבנן	לא ידעו מאי סירוגין עד דשמעו...	שאמרה אמתא דבי רבי לרבנן דהוו עיילי פסקי פסקי, "עד מתי אתם נכנסין סירוגין סירוגין"
רבנן	לא ידעו מאי חלוגלוגות עד דשמעו...	שאמרה אמתא דבי רבי לההוא גברא שפיזר ירק הנקרא פרפחיני, "עד מתי אתה מפרזר חלוגלוגך"
רבנן	לא ידעו מאי סלסלה ותרוממך עד דשמעו... (למסקנא היינו חפוש והפך במטמונים של תורה)	שאמרה אמתא דבי רבי לההוא גברא דהוה קא מהפך בשעריה, "עד מתי אתה מסלסל בשערך"
רבנן	לא ידעו מאי "וטאטאתיה במטאטא השמד" עד דשמעו...	שאמרה אמתא דבי רבי לחבירתה, "שקולי טאטיתא וטאטי ביתא" (דהיינו להכביד הבית)
רבנן	לא ידעו מאי "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" עד דאמר רבה בר בר חנה...	יום אחד הייתי הולך עם ערבי אחד והייתי נושא משא על כתפי, ואמר לי שקול יהביך (משאך) ושדי אגמלאי